

kunde de forstaae det". I Sandhed, den Commune, som med Hensyn til Skolevæsenet saaledes vilde lade Pengespørgsmaalet være det Eueraadende og Enegjældende, var vistnok ikke moden til Selvstændighed. Det ærede Medlem har en saadan ringe Tanke om Communerne, men jeg troer ikke, at han er berettiget dertil paa en Tid, da der fra saamange Communer Side er gjort saa operordentligt Meget til Skolevæsenets Forbedring og truffet saamange Foranstaltninger, til hvilke netop Communerne have taget Initiativet, og jeg skal gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at i hvert Tilfælde efter min Formening vil Bibeholdelsen af Overskole-directeurposten netop være en uovervindelig Hindring for Communerens Selvstændighed. Jeg skal sige hvorfor. Communerens Emancipation vil absolut give Overskole-directeurposten Dødsstødet. Selvopholdelsespristen maa alt saa byde enhver Overskole-directeur, saavidt det staaer til ham, at modsætte sig den, thi han kan ikke bestaae ved Siden af den; men det er ikke Tilfældet med Geistligheden; dens Stilling er slet ikke betinget af dette Spørgsmaal, og jeg troer i det Hele taget, at Mænd, der leve i Communerne, som tage Deel i Communerens Anliggender, og som daglig ere Vidner til Manglerne ved det Bestaaende, ville være langt mere redebonne og villige til at unde Communerne den Selvstændighed, de attraage, end Andre, med hvem det Samme ikke er Tilfældet. Det glædede mig derfor ogsaa at høre det ærede Medlem for Ribe Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) udtale, at han ikke var saaa bange for det saakaldte geistlige Bureaucrati, thi jeg skal oprigtig tilstaae, at naar der er Tale om Almueskolevæsenets Sager, saa anseer jeg det sidstnævnte Medlem for en idetmindste ligesaa god Dommer, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Steen), og naar der er Tale om den communale Selvstændighed, saa anseer jeg det ærede Medlem for Ribe Amts 5te Valgkreds for en nok saa god Ven deraf, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds. Dette ærede Medlem meente imidlertid, at der var een Grund, hvorfor Skolen fremfor Alt skulde tage sig iagt for Geistligheden. Han sagde, at Børnene skulde føres ud i Livet, gjøres fortrolige med Natur-

vidensskaben, med Samfundet og Livet osv., og saa tilføiede det ærede Medlem ganske apodiktisk, at for disse Ting have disse Mennesker, nemlig de Geistlige, slet ingen Interesse. Jeg veed ikke, om det ærede Medlem maaftæe troer, at man, for at kunne have særdeles stor Interesse for Naturvidensskaben og Samfundet i det Hele, behøver at være Fritænker; men jeg kan forsikre, at for at være Præst behøver man ikke at savne al Forstand paa og al Interesse for de nævnte Gjenstande. Mig forekommer det, at der, fra hvilken Side man end betragter Sagen, ikke vil være nogen stor Fare ved at betro baade det mere indskrænkede og det høiere Tilsyn med Underviisningen i Almueskolerne til Geistligheden, i hvilken der jo findes mange Mænd, som i mange Aar selv have været Skolemænd, indtil den Tid kommer, da Communerne emanciperes ogsaa i denne Henseende, og det er min Overbeviisning, at den Time, da dette skeer, i saa Tilfælde vil komme langt hurtigere, end dersom Overskole-directeurposten bibeholdes. Det forekommer mig ogsaa, at det ærede Medlem selv erkjendte, at hans Forslag er mindre nødvendigt; der midslap ham en Udtalelse, som efter min Mening fuldstændig brød Staven over hans Forslag. Det ærede Medlem meente, at med Hensyn til Seminarierne havde Overskole-directeurembedet allerede udrettet sin Gjerning, der var Udviklingen skeet, men ved Skolerne paa Landet var man endnu ikke kommen saa vidt, fordi der var saamange gamle Skolelærere. Nu vil jeg bede bemærket, at gamle Skolelærere ikke altid ere det samme, som udhygtige Lærere. Det er en Pitring, som det maaftæe er overflødigt at fremisætte, men naar det udtrykkelig bliver anført, at det, at Skolelærerne ere gamle, gjør Overskole-directeurposten nødvendig, saa kan jeg ikke tilbageholde den. Der findes mange gamle Skolelærere, som hyppelig følge med Tiden, og som samvittighedsfuldt benytte de Midler, hvorved de nu ere istand til at kunne følge med Tiden; jeg skal nævne f. Ex. meget godt redigerede Skoletidender, Lærereforeninger, Sammenkomster, mündlige Samtaler osv. Dernæst sagde det ærede Medlem, at det er muligt, at Skolevæsenets Udvikling, den nemlig, som Overskole-directeurembedet skulde fremkalde, er meget nær forhaanden; men